

PROTOCOL

Stichting Fraude Aanpak Detailhandel

Het College bescherming persoonsgegevens heeft een verklaring van rechtmatigheid afgegeven, zoals dat vereist is op grond van de artikel 22, aanhef en vierde lid, onder c, j^e artikel 31, aanhef en eerste lid, onder c, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

- Eerste verklaring van rechtmatigheid verleend op: 24 juni 2004
- Tweede verklaring van rechtmatigheid verleend op: 10 juli 2008
- Derde verklaring van rechtmatigheid 25 november 2014

Preambule

De detailhandel, die thans zowel fysieke winkels als – in toenemende mate – webwinkels omvat, wordt regelmatig geconfronteerd met frauduleuze bedreigingen. Om te voorkomen dat deze bedreigingen een gevaar vormen voor de continuïteit en de integriteit van de detailhandel, de belangen van andere personeelsleden, leveranciers en cliënten en/of de financiële belangen van de detailhandelonderneming zelf, worden risicobeheersende maatregelen genomen. Eén van deze maatregelen is het vastleggen van gedragingen van individuele personen die hebben geleid of kunnen leiden tot benadeling van de detailhandel. Door het vastleggen van relevante gegevens over deze personen en door het creëren van mogelijkheden om deze gegevens te raadplegen, kunnen de betreffende risico's tijdig worden onderkend en kunnen eventuele negatieve gevolgen worden beperkt.

Gegevens van individuele personen die handelingen hebben verricht ter benadeling van detailhandelondernemingen of derden, worden door deze ondernemingen vastgelegd in incidentenregisters. Adequate risicobeheersing vergt dat de verwijzingsgegevens uit de incidentenregisters via een Waarschuwingregister beschikbaar zijn voor andere detailhandelondernemingen¹. In het kader van het gebruik van het incidentenregister en het daarvan afgeleide Waarschuwingregister is door de detailhandel een technische voorziening getroffen om de gegevens in het Waarschuwingregister voor de aan dit register deelnemende ondernemingen in de detailhandel toegankelijk te maken. Dit protocol bevat de voorwaarden voor opname in het incidentenregister en het Waarschuwingregister. Het protocol voorziet in waarborgen tegen ongeautoriseerd gebruik van het stelsel van gegevensuitwisseling.

1. Overwegingen inzake het gerechtvaardigd belang

- 1.1. De detailhandel wordt voortdurend geconfronteerd met activiteiten van individuele personen, die op enigerlei wijze schade toebrengen aan die detailhandel, haar medewerkers, haar leveranciers of haar klanten, of voor onoorbare doeleinden gebruik maken van hun diensten.
- 1.2. Deze activiteiten kunnen een bedreiging vormen voor de continuïteit en de integriteit van de detailhandel, de financiële belangen van derden en/of de financiële belangen van de ondernemingen zelf. Door het vastleggen van noodzakelijke gegevens over deze individuele personen en door het creëren van mogelijkheden om deze gegevens te raadplegen, kunnen de betreffende risico's tijdig worden onderkend en verkleind en kunnen eventuele negatieve gevolgen worden beperkt.
- 1.3. Criminaliteitsbeheersing en risicomanagement vergen dat de ondernemingen in de detailhandel samenwerken, onder meer door op basis van wederkerigheid informatie met betrekking tot individuele personen uit te wisselen.
- 1.4. De overwegingen 1.1 tot en met 1.3 vormen de rechtmatige grondslag voor het aanleggen en gebruiken van het incidentenregister en het Waarschuwingregister Detailhandel, te weten de verwerking is noodzakelijk voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke en van deelnemers aan wie de gegevens worden verstrekt.

Bij deze verwerking zal het belang van de deelnemer, en dat van andere deelnemers aan het Waarschuwingregister, bij opname in het register worden afgewogen tegen de gevolgen van

¹ Voor begripsbepaling zie hoofdstuk 2

opname voor de betrokkene. De gevolgen van de opname dienen in verhouding te staan tot de ernst, omvang en gevolgen van het gepleegde delict en de overige omstandigheden van het geval.

- 1.5. De detailhandel onderkent dat de vastlegging van gegevens leidt tot het ontstaan van verzamelingen van gegevens, op basis waarvan voor de betrokken individuele personen belangrijke beslissingen kunnen worden genomen. Het verzamelen en verder verwerken van dergelijke gegevens dient daarom met waarborgen te worden omkleed. Dit protocol bevat regels ten aanzien van de gegevensuitwisseling tussen de ondernemingen in de detailhandel en voorziet in waarborgen tegen het ongeautoriseerd gebruik van het stelsel van gegevensuitwisseling.
- 1.6. Aangezien op basis van dit protocol strafrechtelijke gegevens worden verwerkt ten behoeve van derden, anders dan krachtens een vergunning op grond van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (artikel 31, aanhef en eerste lid, onder c juncto artikel 22, aanhef en vierde en vijfde lid, Wbp), heeft het College bescherming persoonsgegevens een verklaring omtrent de rechtmatigheid van de gegevensverwerking afgegeven ex artikel 32, vijfde lid, Wbp.

2. Begripsbepalingen

In dit protocol wordt verstaan onder:

- Bestuur:** het Bestuur van de Stichting Fraude Aanpak Detailhandel dat optreedt als verantwoordelijke in de zin van de Wbp voor het Waarschuwingsregister;
- Bewerker:** degene die persoonsgegevens verwerkt ten behoeve van het Bestuur of een deelnemer, zonder aan het rechtstreekse gezag van het Bestuur of een deelnemer te zijn onderworpen;
- in die gevallen waarin kleine ondernemingen gezamenlijk leveren en toetsen aan het Waarschuwingsregister, door tussenkomst van een intermediair (brancheloket), treedt deze intermediair op als bewerker;
- Incidentenregister:** een gegevensverzameling betreffende natuurlijke personen die gekoppeld is aan het Waarschuwingsregister en aangemeld is bij het College bescherming persoonsgegevens. De gegevensverzameling bevat alle interne fraudegevallen. Het incidentenregister dient als bron voor het Waarschuwingsregister. Termijn van plaatsing in het incidentenregister is maximaal acht jaar;
- Waarschuwingsregister:** de gegevensverzameling die onder verantwoordelijkheid van het Bestuur deelnemers in staat stelt om in het kader van *pre-employment screening* na te gaan of een sollicitant bij een deelnemer frauduleuze handelingen heeft verricht die –na zorgvuldig onderzoek- hebben geleid tot ontslag of beëindiging van de arbeidsrelatie én aangifte bij de politie. Termijn van plaatsing in het Waarschuwingsregister is: twee of vier jaar;

Deelnemer:	de rechtspersoon die door het bestuur als deelnemer aan het Waarschuwingregister is geaccepteerd en uit dien hoofde rechtstreeks toegang heeft tot het Waarschuwingregister;
Organisatie van de deelnemer:	de deelnemer zelf, de dochtermaatschappijen van de deelnemer (als bedoeld in artikel 2:24a BW) dan wel de groepsmaatschappijen waarmee een deelnemer in een economische eenheid organisatorisch is verbonden (artikel 2:24b BW);
Concernrelatie:	een zodanige organisatie van de deelnemer dat de incidentenregisters van dochtermaatschappijen van de deelnemer dan wel groepsmaatschappijen aan elkaar gekoppeld worden zodat het incidentenregister voor elk van de maatschappijen toegankelijk is;
(Primaire) bron:	de deelnemer die (als eerste) gegevens met betrekking tot een individuele persoon in het Waarschuwingregister heeft opgenomen;
Geregistreerde:	een ieder die een formele overeenkomst met de deelnemer of een andere formele werkgever heeft afgesloten voor het verrichten van arbeid of het vervullen van een stage bij de deelnemer en is opgenomen in het Waarschuwingregister. Hieronder is in ieder geval begrepen: personeel in tijdelijk en vast dienstverband bij de deelnemer, stagiairs, zzp'ers, personeel op uitzendovereenkomst en overeenkomst tot het verrichten van bepaalde werkzaamheden of diensten (externe inhuur), personeel dat op detacheringbasis werkzaam is, personeel in dienst van een payroll-organisatie, werkzaam onder leiding en toezicht van de deelnemer, alsmede personeel, werkzaam in dienst of ten behoeve van een concessionair;
Concessionair:	aanbieder van goederen of diensten die in een vestiging van een deelnemer verkoopruimte heeft gehuurd voor de verkoop van zogeheten A-merken of aldaar tijdelijk ruimte inneemt voor het promoten en/of demonstreren van goederen of diensten;
Interne fraude:	iedere vorm van onrechtmatig handelen, gepleegd jegens een deelnemer, een personeelslid of een derde, al dan niet in samenspanning met derden, gericht op het behalen van financieel voordeel voor zichzelf of voor derden door het wegnemen en toe-eigenen van geld en/of goederen (bedrijfsinformatie daaronder begrepen) welke in eigendom toebehoren aan de deelnemer, een personeelslid of een derde. Diefstal, verduistering (in dienstbetrekking), valsheid in geschrift en oplichting zijn de meest voorkomende vormen van fraude door medewerkers in de detailhandel.

3. Algemeen

3.1 Incidentenregister en verwijzingsapplicatie

Iedere deelnemer heeft een Incidentenregister dat als zodanig aangemeld is bij het College bescherming persoonsgegevens. Onder verantwoordelijkheid van de deelnemer treedt een veiligheidsafdeling of een daartoe geautoriseerde functionaris op als (sub)beheerder van het incidentenregister. Uit het incidentenregister worden gegevens beschikbaar gesteld aan het Waarschuwingsregister.

De brancheloketten treden op als bewerker van het incidentenregister ten behoeve van aangesloten kleine detailhandelondernemingen.

3.2 Toetsingsproces

Bij toetsing door de deelnemer wordt op basis van de ingevoerde gegevens het Waarschuwingsregister geraadpleegd. In geval van een 'hit' dient de bevrager te allen tijde de eigen veiligheidsafdeling respectievelijk de geautoriseerde functionaris te raadplegen; deze raadpleegt vervolgens de veiligheidsafdeling respectievelijk de geautoriseerde functionaris van de (primaire) bron.

Met het oog op het traceren van misbruik en oneigenlijk gebruik² van het systeem wordt iedere bevraging vastgelegd. Daarbij wordt vastgelegd wie heeft getoetst, waar vandaan is getoetst, wanneer is getoetst en of de toetsing al dan niet een 'hit' opleverde. Tevens controleert de veiligheidsafdeling of daartoe geautoriseerde functionaris of inderdaad het betreffende referentie-telefoonnummer is geraadpleegd. De eigen veiligheidsafdeling of de daartoe geautoriseerde functionaris van de bevrager en de veiligheidsdienst van de (primaire) bron worden namelijk van een 'hit' op de hoogte gesteld door een automatisch door het systeem aangemaakt bericht. Dit om te voorkomen dat alleen wordt gekeken of iemand ergens voorkomt, zonder bij de veiligheidsafdeling of de daartoe geautoriseerde functionaris te verifiëren wat de reden voor opname is.

3.3 Invoervalidatie

De persoonsgegevens dienen in overeenstemming met de wet te zijn verkregen en dienen bij de (primaire) bron gedocumenteerd herleidbaar te zijn.

Daarvoor in aanmerking komende functionarissen worden geïnformeerd omtrent de werking van het systeem. Zij worden er nadrukkelijk op gewezen dat het gebruik van het systeem uitsluitend is toegestaan binnen de regels van het protocol en de bestaande interne procedures en voorschriften.

De deelnemers dienen zorg te dragen voor een zorgvuldige invoervalidatie en instructies aan de veiligheidsafdeling teneinde zeker te stellen dat uitsluitend in overeenstemming met de regels van het protocol gegevens worden ingevoerd in het incidentenregister c.q. in het Waarschuwingsregister. Indien een deelnemer twijfelt of invoer van gegevens kan plaatsvinden conform de regels van het protocol, dient hij van invoer af te zien.

3.4 Geheimhouding

Alle gegevens, opgenomen in een onder dit protocol begrepen register, zullen als "strikt vertrouwelijk" worden behandeld. De verantwoordelijke, de bewerker en de deelnemers treffen voorzieningen die waarborgen dat het geautoriseerde personeel onder een geheimhoudingsplicht valt die zich zowel tijdens de duur van de dienstbetrekking als na afloop daarvan uitstrekt.

² Stichting FAD ziet alle bevragingen buiten het kader van *pre-employment screening* in beginsel als oneigenlijk gebruik, tenzij er sprake is van een ander gerechtvaardigd belang van de deelnemer(s).

3.5 Beveiliging

De verantwoordelijke, de bewerker en iedere deelnemer treffen maatregelen om te waarborgen dat uitsluitend deelnemers of daartoe geautoriseerde functionarissen toegang hebben tot het Waarschuwingsregister en de daaraan ten grondslag liggende gegevens van het incidentenregister. Verder nemen de verantwoordelijke, de bewerker en iedere deelnemer passende technische en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Rekening houdend met de stand van de techniek en de kosten van de tenuitvoerlegging dienen deze maatregelen te voorzien in een passend beveiligingsniveau, gelet op de risico's die de verwerking en de aard van de te beschermen gegevens met zich meebrengen.

4. Incidentenregister

4.1 Doel incidentenregister

Met het oog op het kunnen deelnemen aan het Waarschuwingsregister is iedere deelnemer gehouden de volgende doelstelling voor het incidentenregister op te nemen: Het ondersteunen van activiteiten gericht op het waarborgen van de veiligheid en de integriteit van de detailhandel, daaronder mede begrepen (het geheel van) activiteiten die gericht zijn:

- op het onderkennen, voorkomen, onderzoeken en bestrijden van gedragingen die kunnen leiden tot benadeling van de detailhandel;
- op het onderkennen, voorkomen, onderzoeken en bestrijden van oneigenlijk gebruik van producten, diensten en voorzieningen en/of (pogingen) tot strafbare of laakbare gedragingen en/of overtreding van (wettelijke) voorschriften, gericht tegen de branche waar de detailhandel deel van uitmaakt, de economische eenheid (groep) waartoe de detailhandel behoort, de detailhandel zelf, haar cliënten en medewerkers;
- op het gebruik van en de deelname aan het Waarschuwingsregister.

4.2 Vastlegging

In het incidentenregister worden slechts gegevens opgenomen van individuele natuurlijke personen, indien er sprake is van een gereede aanleiding, een en ander met inachtneming van de in 4.1 genoemde doelstelling.

4.3 Toegang incidentenregister

Toegang tot de in het incidentenregister opgenomen gegevens door alle functionarissen uit de organisatie van de deelnemer is niet noodzakelijk en ook niet wenselijk. Om redenen van vertrouwelijkheid zijn de gegevens uit het incidentenregister daarom slechts toegankelijk voor daartoe uitdrukkelijk aangewezen medewerkers van de veiligheidsafdeling(en) of de veiligheidsfunctionaris van de deelnemer, dan wel de afdeling P&O/HRM.

4.4 Verwijdering van gegevens

Indien vastlegging van persoonsgegevens niet langer gewenst is, bijvoorbeeld naar aanleiding van een verzoek ex artikel 9.4, draagt de deelnemer zorg voor verwijdering van gegevens en is hij verplicht zodanige maatregelen te treffen dat deze gegevens niet langer toegankelijk zijn. Verwijdering moet voorts plaatsvinden binnen een periode van maximaal 8 jaar, indien zich ten aanzien van betrokkene geen nieuwe aanleiding als bedoeld in artikel 4.2 van dit protocol heeft voorgedaan.

5. Het Waarschuwingsregister

5.1 Functie

De functie van het Waarschuwingsregister is het vaststellen of een individuele persoon is opgenomen in het Waarschuwingsregister waarna de brongegevens uit het incidentenregister van de leverende deelnemers beschikbaar zijn voor (de organisatie van) de andere deelnemers.

5.2 Vastlegging

Deelnemers dragen er voor zorg dat verwijzingsgegevens van individuele natuurlijke personen die aan de criteria voldoen worden opgenomen in het Waarschuwingsregister. Opname geschiedt in beginsel door de deelnemer die benadeeld is, tenzij de opname wordt verzorgd door een intermediair (brancheloket) waarbij de deelnemer is aangesloten.

De beslissing wordt genomen door daartoe aangewezen medewerkers van de veiligheidsafdeling of daartoe geautoriseerde functionaris van de deelnemer. Voor opname in het Waarschuwingsregister gelden de volgende opnamecriteria:

1. Er moet sprake zijn van fraude, die is vastgesteld op basis van een deugdelijk onderzoek.
 - Wanneer de fraude intern wordt afgehandeld, door bijvoorbeeld een functionaris/afdeling 'Security', zal dit op basis van deugdelijk intern fraudebeleid moeten geschieden. Wanneer geen sprake is van een dergelijke afdeling/functionaris, zal aangesloten moeten worden bij de 'Aanbevelingen fraudebeleid', opgenomen in het instructie- en feitenboekje 'Hoe en wat over het Waarschuwingsregister' van stichting FAD.
 - Als de deelnemer voor het fraudeonderzoek een externe partij (die een vergunning heeft op basis van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties) inschakelt, en/of het fraudeonderzoek wordt verricht door een register-onderzoeker (RON), opgenomen in het door de Stichting N'Lloyd daartoe gehouden register, voldoet het onderzoek aan de kwaliteitseisen die in de beveiligingsbranche gelden.
2. De frauduleuze activiteiten van de individuele natuurlijke persoon moeten geleid hebben tot ontslag (eigen personeel) of beëindiging van de arbeidsrelatie (extern personeel). Steeds moet vaststaan dat de betrokkene niet langer binnen de organisatie van de deelnemer werkzaam zal zijn. Een ontslag wegens dringende redenen ('op staande voet') is niet vereist, al zal deze ontslaggrond in de praktijk wel vaak worden gebruikt.
3. Er moet aangifte terzake zijn gedaan bij de politie, waarvan proces-verbaal is opgemaakt.
4. Er moeten voldoende bewijsstukken zijn en worden bewaard in het onderliggende dossier.
5. De betrokken persoon moet van het feit van opname op de hoogte zijn gesteld. Bij die gelegenheid wordt hij geïnformeerd over de mogelijkheid van inzage en correctie als verwoord in de artikelen 9.3 en 9.4 en over de mogelijkheid van een klacht ex artikel 10.2 bij de Klachtencommissie.
6. Voor opname in het Waarschuwingsregister weegt de deelnemer het eigen belang, en die van de andere deelnemers aan het Waarschuwingsregister, af tegen de gevolgen van de opname voor de betrokkene (proportionaliteitstoets). De gevolgen van opname dienen in verhouding te staan tot de ernst, aard en omvang van het gepleegde delict en de overige omstandigheden van het geval. De deelnemer zal in ieder geval rekening houden met de gevolgen van opname aan de hand van de volgende factoren:
 - duur dienstverband;
 - leeftijd natuurlijke persoon;
 - functie natuurlijke persoon;
 - aard en omvang van de fraude en de gevolgen daarvan;
 - vraag of er sprake is van verzachtende of verzwarende omstandigheden (recidive);

7. Indien bij de deelnemer een zogeheten *zero tolerance*-beleid van kracht is, hetgeen altijd de instemming van de (Centrale) Ondernemingsraad moet hebben én aan de betrokken medewerkers bekend moet zijn gemaakt, vindt evengoed de proportionaliteitstoets plaats. Het belang van de deelnemer zal in dat geval zeer zwaar wegen.

5.3 Uitzondering op vastlegging

Indien er sprake is van opsporingsbelangen of andere gewichtige belangen kan opname achterwege blijven.

5.4 Toegang

Aangezien volledige en ongecontroleerde toegang tot het Waarschuwingsregister ongewenst is, is gekozen voor de opzet om slechts verwijzingsgegevens op te nemen in het Waarschuwingsregister. Het Waarschuwingsregister is langs geautomatiseerde weg uitsluitend toegankelijk voor het Bestuur, (de organisatie van) de deelnemers alsmede voor de bewerkers.

De toetsing resulteert in de vaststelling dat de getoetste persoon wel of niet is opgenomen in het incidentenregister. Toetsing aan het Waarschuwingsregister geeft geen nadere gegevens omtrent de aanleiding tot de opname. Bij een 'hit' wordt het telefoonnummer van de eigen veiligheidsafdeling of geautoriseerde functionaris van de deelnemer getoond waar nadere informatie dient te worden opgevraagd. In dat geval dient de toetsende persoon contact op te nemen met de eigen veiligheidsafdeling of geautoriseerde functionaris van de deelnemer. Deze afdeling of functionaris stelt een nader onderzoek in en neemt onverwijld contact op met de veiligheidsafdeling of geautoriseerde functionaris van de (primaire) bron. Op grond van dit nader onderzoek en de verkregen informatie adviseert de veiligheidsdienst of geautoriseerde functionaris degene die getoetst heeft omtrent bijvoorbeeld het al of niet aangaan van een arbeidsovereenkomst, het bieden van een stageplaats of de inzet van een externe medewerker.

5.5 Informatie-uitwisseling

Informatie-uitwisseling uit de incidentenregisters naar aanleiding van een hit is beperkt tot de deelnemers en vindt uitsluitend plaats voor zover dit niet onverenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verkregen.

5.6 Verwijdering van gegevens

Indien vastlegging van persoonsgegevens niet langer gewenst is, bijvoorbeeld naar aanleiding van een verzoek ex artikel 9.4, draagt de verantwoordelijke zorg voor verwijdering van gegevens en is hij verplicht zodanige maatregelen te treffen dat deze gegevens niet langer toegankelijk zijn. Verwijdering moet voorts plaatsvinden binnen een periode van maximaal 4 jaar, indien zich ten aanzien van betrokkene geen nieuwe aanleiding als bedoeld in artikel 5.2 van dit protocol heeft voorgedaan.

6. Auditcommissie

6.1 Taak

De Auditcommissie heeft als taak het (doen) uitvoeren van controlewerkzaamheden (audits) terzake van het gebruik van het Waarschuwingsregister door de verantwoordelijke, de bewerker of de deelnemer en de verplichtingen die dienaangaande voortvloeien uit het protocol, de Wet bescherming persoonsgegevens of andere toepasselijke wet- en regelgeving. De Auditcommissie is vanwege haar specifieke taak als enige bevoegd in opdracht van het Bestuur voor stichting FAD audits uit te voeren bij de deelnemers.

6.2 Samenstelling

De Auditcommissie bestaat uit drie onafhankelijke personen, die worden benoemd door het Bestuur.

6.3 Bevoegdheden

Indien daartoe aanleiding bestaat adviseert de Auditcommissie de deelnemers over de toepassing van de vastleggingscriteria. De deelnemers verbinden zich over de door hen gevolgde uitleg en toepassing van de vastleggingscriteria alle gevraagde informatie aan de Auditcommissie te verstrekken. De Auditcommissie brengt van haar bevindingen in ieder geval één keer per jaar verslag uit aan het Bestuur.

6.4 Inrichting werkzaamheden

De Auditcommissie is bevoegd de inrichting van haar werkzaamheden in een reglement nader te regelen.

7. Deelname

7.1 Aanmelding en toetreding

Nieuwe toetreders hebben het recht om als deelnemer toe te treden, indien het Bestuur van oordeel is dat de toetreders aan daaraan door het Bestuur te stellen eisen voor toetreding voldoet. Nieuwe toetreders ondertekenen een toetredingsverklaring, waarin zij verklaren dat zij dit protocol zullen naleven.

7.2 Uittreding

Een deelnemer heeft het recht uit te treden. Hij dient zijn wens tot uittreding schriftelijk bij het Bestuur neer te leggen onder vermelding van de datum van uittreding. Na uittreding zal de deelnemer noch de organisatie van de deelnemer nog langer toegang hebben tot het Waarschuwingsregister. De uitgetreden deelnemer zal direct ervoor zorgdragen dat de deelnemers geen toegang meer hebben tot de door hem of zijn organisatie ingebrachte gegevens.

7.3 Uitsluiting

Indien en voor zover een deelnemer de in dit protocol neergelegde bepalingen niet naleeft, is de verantwoordelijke voor het Waarschuwingsregister (het Bestuur) op advies van de Auditcommissie gerechtigd de deelnemer uit te sluiten van deelname. Na uitsluiting is de deelnemer gehouden onverwijld de toegang tot de door hem of zijn organisatie ingebrachte gegevens te blokkeren.

7.4 Kosten

De deelnamekosten worden aan de deelnemers in rekening gebracht op basis van een nader vast te stellen verrekeningsmethodiek. Daarnaast worden kosten in rekening gebracht voor het afnemen van een audit.

8. Rechten en plichten deelnemers

8.1 Wederkerigheid

De deelnemers zijn jegens elkaar gehouden tot naleving van het protocol. Dit houdt onder meer in dat zij zich bereid verklaren het Waarschuwingsregister conform artikel 5.2 actief te vullen door in geval van interne fraude, bijzondere gevallen uitgezonderd, altijd aangifte te doen. Het is ongewenst dat de wens tot aansluiting (vooral) wordt ingegeven door de mogelijkheid tot raadpleging ten eigen behoeve.

8.2 Processuele bijstand

De deelnemers verlenen elkaar desgevraagd processuele bijstand in geval van claims in verband met de verstrekking en het gebruik van gegevens zoals geregeld in dit protocol.

8.3 Aansprakelijkheid

De deelnemer die gegevens verstrekt is aansprakelijk voor schade die ontstaat doordat de gegevens door deze deelnemer niet conform de vereisten van het protocol zijn opgenomen in het Waarschuwingsregister, tenzij deze tekortkoming in de nakoming deze deelnemer niet kan worden toegerekend.

De deelnemer die gegevens gebruikt welke hij middels het Waarschuwingsregister heeft verkregen is aansprakelijk voor schade die ontstaat doordat hij van deze gegevens onjuist of disproportioneel gebruik heeft gemaakt, tenzij deze tekortkoming in de nakoming deze deelnemer niet kan worden toegerekend.

De deelnemers vrijwaren het Bestuur voor alle claims en aansprakelijkheden die het gevolg zijn van het niet conform het Protocol aanleveren, ontvangen en gebruiken van gegevens uit het Waarschuwingsregister.

9. Rechten betrokkene

9.1 Openbaarheid en mededeling van opname

Het bestaan van de incidentenregisters en het Waarschuwingsregister is openbaar. Degene wiens gegevens in een incidentenregister respectievelijk het Waarschuwingsregister zijn opgenomen, wordt hiervan op de hoogte gesteld voor het moment dat diens gegevens worden vastgelegd.

9.2 Protocol

Een ieder die daartoe een aanvraag indient kan bij de stichting Fraude Aanpak Detailhandel (FAD) en bij de deelnemer dit protocol verkrijgen.

9.3 Mededelingen uit het Waarschuwingsregister

Een ieder heeft het recht zich tot een deelnemer of de verantwoordelijke te wenden met het verzoek hem mede te delen of hem betreffende persoonsgegevens in het Waarschuwingsregister zijn opgenomen. Dit verzoek dient schriftelijk te geschieden, vergezeld van een kopie van een geldig paspoort, ID-bewijs of rijbewijs van de aanvrager. Binnen vier weken wordt betrokkene schriftelijk medegedeeld of, en zo ja welke hem betreffende gegevens worden verwerkt. Indien zodanige gegevens worden verwerkt, bevat de mededeling een volledig overzicht daarvan in begrijpelijke vorm, een omschrijving van het doel of de doeleinden van de verwerking, de categorieën van gegevens waarop de verwerking betrekking heeft en de ontvangers of categorieën van ontvangers, alsmede de beschikbare informatie over de herkomst van de gegevens.

De mededeling blijft achterwege, indien opsporings- respectievelijk onderzoeksbelangen, het belang van bronbescherming of het risico van het in verkeerde handen komen van gegevens het noodzakelijk maken dat een dergelijke mededeling achterwege blijft.

9.4 Correctie

Degene aan wie overeenkomstig de artikelen 9.1 of 9.3 kennis is gegeven dat hem betreffende persoonsgegevens zijn opgenomen in het Incidentenregister en/of het Waarschuwingsregister, kan de verantwoordelijke verzoeken deze te verbeteren, aan te vullen, te verwijderen, of af te schermen indien deze feitelijk onjuist zijn, voor het doel of de doeleinden van de verwerking onvolledig of niet ter zake dienend zijn, dan wel anderszins in strijd met een wettelijk voorschrift worden verwerkt. Het verzoek bevat de aan te brengen wijzigingen.

De verantwoordelijke bericht de verzoeker binnen vier weken na ontvangst van het verzoek schriftelijk of dan wel in hoeverre hij daaraan voldoet. Een weigering is met redenen omkleed. De verantwoordelijke draagt zorg dat een beslissing tot verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming zo spoedig mogelijk wordt uitgevoerd.

9.5 Kettingbepaling

De Wbp verplicht de verantwoordelijke om, in het geval dat persoonsgegevens zijn verbeterd, aangevuld, verwijderd of afgeschermd naar aanleiding van een verzoek ex artikel 9.4, de deelnemers aan wie gegevens daaraan voorafgaand zijn verstrekt daarvan in kennis te stellen, tenzij dit onmogelijk is of een onevenredige inspanning kost.

Een dergelijke verplichting is alleen uitvoerbaar indien na te gaan is aan welke deelnemer(s) gegevens zijn verstrekt. Om die reden onderhoudt de verantwoordelijke een overzicht van verrichte verstrekkingen voor de duur van 1 jaar na de datum waarop de gegevens aan de andere deelnemer verstrekt zijn.

10. Overige regels

10.1 Geschillen

Bij geschillen over de rechtmatigheid en juistheid van de individuele vastleggingen kan men zich wenden tot het bestuur/de directie van de betreffende deelnemer. Indien dit niet naar tevredenheid tot een oplossing leidt, kan een belanghebbende zich wenden tot:

- de bevoegde rechter;
- de Klachtencommissie van stichting FAD (na indiening en afhandeling van een verzoek aan de betrokken deelnemer om een oplossing; adres: Postbus 182, 2260 AD, Leidschendam; klachtformulier: www.stichtingfad.nl)
- het College bescherming persoonsgegevens (na de ontvangst van het bericht als bedoeld in artikel 46, tweede lid, Wbp).

10.2 Klachten

1. Er is een onafhankelijke Klachtencommissie met als taak het doen van uitspraken in het geval van een geschil tussen een belanghebbende en een verantwoordelijke over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan dit protocol en de wet; het verrichte onderzoek leidt tot een bindend oordeel van de Klachtencommissie;
2. Na ontvangst van de uitspraak van de Klachtencommissie zal het Bestuur de betrokkenen berichten over de afdoening van de klacht, als bedoeld in artikel 46, tweede lid, Wbp;
3. De Klachtencommissie is gebonden aan een reglement. Zij is bevoegd de inrichting van haar werkzaamheden, in aanvulling op dat reglement, zelf nader te regelen.

10.3 Toezicht

De deelnemer zal de naleving van de bepalingen in dit protocol periodiek laten controleren door de Auditcommissie. Van haar bevindingen naar aanleiding van deze periodieke controle brengt de Auditcommissie verslag uit aan de deelnemer.

De deelnemer wordt minimaal één keer in de drie jaar gecontroleerd of vaker, indien er sprake is van onregelmatigheden in het Waarschuwingsregister of een vermoeden bestaat van niet naleving van het protocol.

11. Wijzigingen protocol

Het bestuur van de stichting Fraude Aanpak Detailhandel (FAD) kan besluiten tot aanpassing of wijziging van het protocol. Een dergelijk besluit wordt slechts genomen nadat de aanpassing of wijziging is goedgekeurd door het College bescherming persoonsgegevens. Het besluit is bindend voor de deelnemers.

Namens:, ondertekend op:

.....
Naam en functie³

.....
Handtekening

³ Ondertekening uitsluitend door statutair directeur

Toelichting op het Protocol

Stichting Fraude Aanpak Detailhandel

Begrippen

In deze toelichting wordt verstaan onder:

Pre-employment screening:	Proces dat het mogelijk maakt om periodiek onderzoek te doen of een natuurlijk persoon, die werkzaamheden gaat uitvoeren of al uitvoert voor een deelnemer voldoet aan de door deelnemers gestelde eisen van betrouwbaarheid;
Hit:	Een treffer op basis van een zoekleutel binnen het Waarschuwingsregister;
Social sustainability:	Sociale duurzaamheid in het kader van beleid op toetsing van de prestaties van de onderneming.

Inleiding

De stichting Fraude Aanpak Detailhandel (FAD) stelt zich ten doel het bestrijden van de interne fraude in de detailhandel, dat wil zeggen schade die ontstaat door frauduleus handelen van medewerkers. Daartoe voert de stichting FAD een Waarschuwingsregister (verder ook: register), waarin enkele persoonsgegevens (naam, geboortedatum, datum van invoering, duur registratie en naam ex-werkgever) zijn opgenomen van medewerkers van deelnemende bedrijven die zich aan fraude hebben schuldig gemaakt, om die reden zijn ontslagen of met wie de arbeidsrelatie is beëindigd en tegen wie aangifte is gedaan bij de politie.

In het Waarschuwingsregister zijn gevoelige gegevens (strafrechtelijke gegevens of gegevens betreffende onrechtmatig gedrag, die worden verwerkt ten behoeve van derden) in de zin van artikel 31, eerste lid, onder c, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) opgenomen. Daarom is van het College bescherming persoonsgegevens (CBP) een verklaring omtrent de rechtmatigheid van de gegevensverwerking in het waarschuwingsregister verkregen. Deze verklaring draagt een tijdelijk karakter: de thans geldende verklaring loopt in juli 2020 af.

Basisdocument voor de verwerking van persoonsgegevens in het Waarschuwingsregister is het Protocol. Alle deelnemers in het Waarschuwingsregister verbinden zich bij de aansluiting de bepalingen van het Protocol na te leven. Deelnemers worden ten minste iedere drie jaar door de Auditcommissie bezocht voor een audit. Ook na een wijziging van het Protocol blijven de deelnemers gebonden aan de (bestaande en nieuwe) bepalingen van het Protocol.

Ter voorbereiding op de aanvraag van een nieuwe verklaring omtrent de rechtmatigheid bij het CBP heeft een herziening van het geldende Protocol plaatsgevonden. Er bestond aanleiding onderdelen van het Protocol te verduidelijken, passages te herformuleren en nieuwe onderdelen toe te voegen. Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt de redactie van het Protocol te herzien. Uitgangspunt van deze herziening is gevormd door de ervaringen die met het bestaande Protocol zijn opgedaan, zowel door het Bestuur en het secretariaat van de stichting FAD als door de Auditcommissie en de Klachtencommissie bij hun respectieve werkzaamheden. Een uitgewerkt concept is vervolgens voorgelegd aan een klankbordgroep van deelnemers teneinde ook het commentaar en de ervaringen van deelnemers in de tekst te kunnen verwerken.

Het Bestuur van de stichting FAD heeft het wenselijk geoordeeld om aan het Protocol een toelichting toe te voegen. Dit biedt de mogelijkheid om terugkerende vragen en problemen van een praktische beantwoording te voorzien en kernpunten in het functioneren van het Waarschuwingsregister extra onder de aandacht van deelnemers en geregistreerden in het Waarschuwingsregister te brengen. Verder worden de nieuwe onderdelen in het Protocol waar nodig nader toegelicht.

Instrument ten dienste van de detailhandel

Het Waarschuwingsregister is opgezet vanuit de behoefte van de detailhandel zich te beschermen tegen het in dienst nemen of als extern medewerker inzetten van personen die zich bij één of meer andere deelnemers in de detailhandel aan fraude hebben schuldig gemaakt en om die reden zijn ontslagen. Het vormt een aanvulling op de incidentenregisters van de afzonderlijke bedrijven die alleen het eigen concern of bedrijf tegen fraudeurs kunnen beschermen. Het Waarschuwingsregister staat ten dienste van de gehele detailhandel voor zover de werkgevers zich als deelnemer bij het register hebben aangesloten.

Het Waarschuwingsregister is een instrument van interne solidariteit binnen de detailhandel, waarbij geregistreeerde sollicitanten via een zogenaamde '*pre-employment screening*' worden herkend en van indienstneming worden uitgesloten. Het ligt voor de hand dat deze *screening* in een vroeg stadium van de wervingsprocedure plaatsvindt, opdat geregistreeerde fraudeurs snel van verdere beoordeling op hun geschiktheid kunnen worden uitgesloten.

De solidariteit binnen de detailhandel komt langs twee wegen tot uiting:

- via de bereidheid het Waarschuwingsregister te vullen met gegevens van personen op wie het bepaalde in artikel 5.2 van het Protocol van toepassing is;
- via de bereidheid van de leverende deelnemer om de verzoekende deelnemer te informeren over de achtergrond van de fraude die heeft geleid tot opneming van betrokkene in het register.

Het Waarschuwingsregister kan zijn functie alleen ten volle vervullen dankzij de bereidheid van de deelnemers om frauderende ex-werknemers in het register op te nemen. Alleen op die manier kan het Waarschuwingsregister immers voldoende *hits* (treffers) opleveren en een adequate rol vervullen in de bescherming van de detailhandel tegen de indienstneming van ex-fraudeurs. De bereidheid van de deelnemers tot het vullen van het register, uiteraard binnen de begrenzing van artikel 5.2 van het Protocol, is dus van vitaal belang voor een succesvolle uitbouw van de werking van het register. Daarmee wordt nadrukkelijk niet beoogd aan te geven dat er onder geen beding meer afwijkende afspraken met een frauderende medewerker tot stand zouden kunnen komen. In het kader van de verplichte *proportionaliteitstoets* kan de werkgever besluiten de betrokken frauderende medewerker, mogelijk onder bepaalde voorwaarden, toch in dienst te houden of wel te ontslaan, maar geen aangifte tegen betrokkene te doen. In dat geval kan alleen registratie in het (eigen) incidentenregister plaatsvinden. Ontslag en aangifte vormen immers geen vereisten voor opneming in het incidentenregister. Ook vanuit overwegingen van intern personeelsbeleid of vanwege bijzondere aspecten van het concrete geval kan er aanleiding zijn om ten aanzien van een bepaalde frauderende medewerker meer *coulance* te betrachten en betrokkene niet op te nemen in het Waarschuwingsregister. Het Bestuur van de stichting FAD is ermee bekend dat deelnemers prudent omgaan met bijzondere situaties en daarin op de persoon toegesneden maatregelen nemen.

Een andere essentiële vorm van solidariteit binnen de detailhandel is het verstrekken van achtergrondinformatie over de gepleegde fraude door de deelnemer die een ex-werknemer in het register heeft opgenomen (primaire bron). Zo kan de wervende deelnemer op basis van een vollediger inzicht in de aard en omvang van de eerdere fraude zijn beslissing nemen over de sollicitatie van betrokkene. Verder dient een verificatieactie ertoe zeker te stellen dat de sollicitant

daadwerkelijk de geregistreerde persoon van de treffer is en dat geen sprake is van een persoonsverwisseling (i.v.m. bijvoorbeeld op elkaar lijkende namen, tweelingen e.d.) Het niet in dienst nemen van een persoon die blijkt te zijn opgenomen in het Waarschuwingregister (en daar dus een treffer heeft opgeleverd) is daarom geen automatisme, maar vereist in bijzondere gevallen ook dan een afweging van belangen tussen die van de deelnemer en die van de geregistreerde sollicitant.

Brancheloketten

Ook een geheel andere ontwikkeling heeft bijgedragen aan de solidariteit binnen de detailhandel en het vergroten van de effectiviteit van het Waarschuwingregister. Via zogeheten brancheloketten wordt aan kleine detaillisten de mogelijkheid geboden als deelnemer tot het Waarschuwingregister toe te treden zonder zelf te hoeven voldoen aan de hoge eisen die aan een deelnemer worden gesteld. Een detaillist met één of enkele winkels beschikt doorgaans niet over een eigen veiligheidsfunctionaris die toegang verkrijgt tot het Waarschuwingregister en na een hit zorg draagt voor de verificatie bij de leverende deelnemer. Ook zal hij niet zelf een professioneel Incidentenregister kunnen voeren.

Dergelijke werkzaamheden worden hem uit handen genomen door een zogeheten brancheloket, dat is opgezet door de brancheorganisatie waarbij de detaillist is aangesloten en die voor hem alle werkzaamheden verricht die voor de voorgeschreven zorgvuldige procedures nodig zijn. Aldus wordt ook de “winkelier op de hoek” de mogelijkheid geboden tot raadpleging en vulling van het Waarschuwingregister.

De brancheorganisaties Vakcentrum (food) en Inretail (textiel en woninginrichting) hebben het initiatief genomen tot oprichting van een dergelijk brancheloket voor bij hen aangesloten detaillisten. Het brancheloket van het Vakcentrum is inmiddels ook opengesteld voor aansluiting van niet-branchegenoten zoals NSO (tabaksbranche), UNETO-VNI (installatiebranche en de elektrotechnische detailhandel) en KNDB (drogisten). Sinds 2012 heeft de BETA (exploitanten van benzinstations) een eigen brancheloket.

Extra proportionaliteit

Het Waarschuwingregister richt zich op interne fraude van medewerkers, inclusief externe medewerkers en stagiairs. Er kan echter aanleiding bestaan om af te wijken van een voor de hand liggende afwijzing van de betrokken sollicitant, bijv. als het gaat om een leerling van een opleiding, gericht op de detailhandel, die na registratie in het Waarschuwingregister tracht een stageplaats in de detailhandel te verwerven. Verderop in de toelichting wordt op deze problematiek nader ingegaan. Het protocol voorziet in een extra afweging ten aanzien van de proportionaliteit.

Reikwijdte van het Waarschuwingregister; het begrip Geregistreerde (artikel 2)

De werking van het Waarschuwingregister dient blijvend afgestemd te zijn op de organisatie en de werkwijze van de detailhandel. Het Waarschuwingregister kan alleen geloofwaardig en effectief blijven functioneren als de opzet ervan gelijke tred houdt met maatgevende ontwikkelingen in de detailhandel. Daarin tekenen zich de laatste jaren nieuwe ontwikkelingen op arbeidsrechtelijk terrein en nieuwe verdienmodellen af, die ook voor het Waarschuwingregister consequenties hebben.

Uit een oogpunt van flexibiliteit en beperking van administratieve werkgeverslasten geven deelnemers er vaak de voorkeur aan te werken met externe medewerkers, die niet bij hen in loondienst zijn, maar in een andere arbeidsrelatie onder hun leiding en toezicht bij hen werkzaam zijn: uitzendpersoneel, inhuurpersoneel, gedetacheerd personeel, personeel in dienst van een payroll-organisatie, zzp'ers.

Voorts gaan warenhuizen en grotere supermarkten over tot het verhuren van interne winkelruimte aan concessionairs voor de verkoop van A-merken, vlees en vleeswaren en/of andere versproducten. Het fenomeen “een winkel in de winkel” zal naar verwachting de komende jaren aan belang winnen voor de rentabiliteit van diverse detailhandelsondernemingen.

Ten slotte vervult de detailhandel haar maatschappelijke verantwoordelijkheid door het bieden van stageplaatsen aan leerlingen van opleidingen, gericht op de detailhandel.

De hier geschetste ontwikkelingen leiden ertoe dat bij de deelnemers in toenemende mate diverse categorieën externe medewerkers feitelijk werkzaam zijn, waardoor het risico van interne fraude (soms in aanzienlijke mate) wordt vergroot.

Deze ontwikkelingen vragen om een reikwijdte van het Waarschuwingregister die aan deze nieuwe situatie recht doet. Het Waarschuwingregister zou immers belangrijk aan betekenis verliezen, indien deelnemers, na een interne fraude door extern personeel bij een andere deelnemer, niet op landelijk niveau tegen de betrokkenen gewaarschuwd zouden kunnen worden. In lijn met de in 2008 al gerealiseerde uitbreiding met uitzendpersoneel en stagiairs is daarom besloten de eerder omschreven categorieën extern personeel (uitzendpersoneel, inhuurpersoneel, gedetacheerd personeel, personeel in dienst bij een payroll-organisatie, zzp'ers) integraal onder de reikwijdte van het Waarschuwingregister te brengen. De begripsbepaling van artikel 2 van het Protocol is in overeenstemming gebracht met de hier geschetste ontwikkelingen in de detailhandel.

Het voorgaande betekent dat ook medewerkers die niet bij de deelnemer in dienst zijn na een interne fraude in het Waarschuwingregister kunnen worden opgenomen. Daarbij gelden de drie vereisten van artikel 5.2 van het Protocol, zij het dat de deelnemer een formeel ontslag van een externe medewerker niet kan afdwingen: hij is immers niet de formele werkgever. Artikel 5.2, tweede lid, van het Protocol spreekt daarom voor deze gevallen van “beëindiging van de arbeidsrelatie” als alternatief voor ontslag. In deze gevallen is daarom voldoende dat (na een deugdelijk fraudeonderzoek en aangifte tegen betrokkene bij de politie) de deelnemer betrokkene schriftelijk de toegang tot zijn werkorganisatie ontzegt. Ook ten aanzien van extern personeel zal de deelnemer zijn informatieplicht over rechten en plichten van het personeel moeten nakomen en met concessionairs zullen contractuele afspraken gemaakt moeten worden over beëindiging van de arbeidsrelatie na interne fraude.

De externe medewerker wordt dan voor 8 jaren in het Incidentenregister van de deelnemer opgenomen. De vereiste proportionaliteitstoets is bepalend voor de duur van de opneming van betrokkene in het Waarschuwingregister: 2 of 4 jaren.

Het ligt in de rede er van uit te gaan dat in deze gevallen de juridische werkgever van betrokkene, nu deze niet langer voor de integriteit van betrokkene kan instaan, zal besluiten tot een formeel ontslag, indien de deelnemer in wiens organisatie betrokkene werkzaam is, tot toegangsontzegging en aangifte besluit. In dat geval ontstaat een volledig gelijke behandeling met die van het eigen personeel van de deelnemer na een interne fraude. Een vereiste is een ontslag door de (externe) juridische werkgever echter niet.

Coulance voor wat betreft stagiairs

In de detailhandel vinden jaarlijks enkele duizenden jonge mensen, die een opleiding voor een functie in de detailhandel volgen, een stage- of leer-/werkplaats. De detailhandel wil daarmee voldoen aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid door het faciliteren van bedrijfsstages voor leerlingen van specifiek vervolgonderwijs op verschillende niveaus. Met de onderwijsinstellingen bestaan veelal nauwe banden, omdat jaarlijks de behoefte aan stageplaatsen vanuit de onderwijsinstellingen terugkeert. Het kunnen volgen van een bedrijfsstage is doorgaans een vereiste om het diploma van de gevolgde opleiding te kunnen verwerven en behoort dus tot het normale curriculum.

Van kandidaat-stagiairs wordt door de deelnemer in de regel overlegging van een verklaring omtrent het gedrag (VOG) gevraagd en verder wordt getoetst of betrokkene voorkomt in de Waarschuwingregister.

Hier kunnen zich problemen aandienen, indien de leerling die stage wil gaan lopen een strafblad blijkt te hebben of is opgenomen in het Waarschuwingregister. In het eerste geval zou bij een strikte toepassing van de daarvoor geldende overheidsregeling (beleidsregels) geen VOG worden afgegeven, zodat de betrokken leerling geen stage kan lopen en dus geen diploma van zijn opleiding kan verwerven. Omdat dit gevolg als onevenredig bezwarend voor de betrokkene wordt beschouwd, heeft de minister van Veiligheid en Justitie een regeling getroffen dat in een dergelijk geval wel een VOG wordt afgegeven, zodat het lopen van de verplichte stage mogelijk wordt.

Het Bestuur van de stichting FAD zou het zeer op prijs stellen als door de deelnemers op soortgelijke wijze zou worden gehandeld, indien de kandidaat-stagiair blijkt te zijn opgenomen in het Waarschuwingregister. Zeker in gevallen, waarin bij verificatie bij de 'leverende' deelnemer blijkt dat het niet gaat om een zeer ernstige fraude met omvangrijke gevolgen en een aanmerkelijk schadebedrag, zou ook hier door de kandidaat-stageverlener coulantie kunnen worden betracht door de leerling in kwestie toch tot de stage toe te laten.

Opneming van personen in het Waarschuwingregister (artikel 5.2, eerste, tweede en derde lid)

Artikel 5.2 van het Protocol is een kernbepaling voor het functioneren van het Waarschuwingregister. Het bevat de criteria waaraan voldaan moet zijn om een persoon in het Waarschuwingregister te kunnen opnemen. Het gaat om drie cumulatieve voorwaarden:

1. er moet sprake zijn van *interne fraude*, vastgesteld op basis van een deugdelijk onderzoek;
2. de interne fraude van de betrokkene moet hebben geleid tot *ontslag (eigen personeel)* of *beëindiging van de arbeidsrelatie (extern personeel)*. Dit betekent dat moet vaststaan dat de *betrokkene definitief uit de arbeidsorganisatie van de deelnemer wordt geweerd*;
3. er moet *aangifte* van de fraude zijn gedaan tegen betrokkene bij de politie.

Aan alle drie voorwaarden moet zijn voldaan alvorens een persoon in het Waarschuwingregister kan worden opgenomen.

Het Protocol, geldend tot 10 juli 2014 vermeldt niet expliciet het *vereiste van punt 1*, nl. de vaststelling van interne fraude. Dit is echter het startpunt van maatregelen die uiteindelijk kunnen leiden tot opneming van betrokkene in het Waarschuwingregister. Met het nieuwe eerste lid is in deze lacune voorzien. Daarbij is tevens het begrip "deugdelijk onderzoek" geïntroduceerd als basis voor de vaststelling van interne fraude. Dit begrip is vervolgens nader uitgewerkt in materiële eisen die aan een fraudeonderzoek moeten worden gesteld wil het voor de kwalificatie "deugdelijk" in aanmerking komen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen twee situaties:

- fraudeonderzoek door eigen personeel van de deelnemer;
- fraudeonderzoek door een medewerker van een extern particulier recherchebureau.

In het eerste geval moet het fraudeonderzoek plaatsvinden op basis van het binnen de onderneming of het concern van de deelnemer geldende interne fraudebeleid; daar waar een eigen veiligheidsafdeling ontbreekt zal doorgaans de afdeling HRM het fraudeonderzoek verrichten. Bij dit onderzoek dient gebruik te worden gemaakt van de aanbevelingen in het instructie- en feitenboekje 'Hoe en wat over het Waarschuwingregister' van stichting FAD.

In het tweede geval moet het fraudeonderzoek voldoen aan de kwaliteitseisen die in de beveiligingsbranche gelden. Aan dit vereiste zal in het algemeen zijn voldaan, indien het fraudeonderzoek is verricht met hantering van de Privacygedragscode sector particuliere onderzoeksbureaus van de Vereniging van Particuliere Beveiligingsorganisaties (versie 6 mei 2009). Voor deze privacycode is een goedkeurende verklaring van het CBP verkregen. De genoemde code geldt tot uiterlijk 21 oktober 2014. Aangenomen wordt dat genoemde vereniging tijdig een nieuwe goedkeurende verklaring bij het CBP zal aanvragen. Paragraaf 7.3 van genoemde code bevat een aantal bepalingen waaraan een particulier onderzoeker zich dient te houden, bijvoorbeeld wanneer hij een persoon interviewt, tijdens een verantwoordingsgesprek waarin de interne fraudeur wordt geconfronteerd met de verdenking van fraude en de bewijsmiddelen die daarvoor beschikbaar zijn. Ook het laten verrichten van het externe onderzoek door een registeronderzoeker (RON) die is opgenomen in het door de stichting N'Lloyd daartoe gehouden register, is een positieve factor voor de borging van de kwaliteit van het onderzoek.

N.B. In het algemeen kan nog worden opgemerkt dat fraude geen strafrechtelijk begrip is. Fraude kan - in strafrechtelijke termen geformuleerd - tot uiting komen in strafbare feiten als: diefstal, verduistering (in dienstbetrekking), oplichting, valsheid in geschrift, bedrog, vernieling e.d.

Het *tweede vereiste* is dat de betrokkene is ontslagen (eigen personeel deelnemer) dan wel dat de arbeidsrelatie is beëindigd (overige medewerkers, anders dan op basis van een arbeidsovereenkomst). Thans is uitdrukkelijk geformuleerd dat een ontslag om dringende redenen ("op staande voet") niet vereist is, al zal dat in de praktijk wel vaak de ontslaggrond zijn. Indien een frauderende medewerker zich ten tijde van de beslissing reeds in een opzegtermijn bevindt, is ook niet vereist dat alsnog een ontslag "op staande voet" wordt verleend. In dat geval is het voldoende aan betrokkene schriftelijk mee te delen dat het reeds lopende ontslag gehandhaafd blijft. Wel blijft in deze situatie een ontslag "op staande voet" mogelijk, mits de betrokkene op het moment van de ontslagverlening nog in dienst is, indien de ernst van de feiten daartoe aanleiding geeft en de deelnemer wil ontkomen aan verdere betalingsverplichtingen aan de betrokken fraudeur.

De omgekeerde situatie kan zich ook voordoen, namelijk dat een werknemer om ontslag verzoekt naar aanleiding van een tegen hem geopend onderzoek van de deelnemer wegens de verdenking van interne fraude. Een dergelijk ontslag kan door de deelnemer – behoudens de overeengekomen opzegtermijn - doorgaans niet worden geweigerd. Als het ingestelde onderzoek tot de conclusie leidt dat de betrokken werknemer zich inderdaad aan interne fraude heeft schuldig gemaakt, is het verdedigbaar een inmiddels verleend ontslag op verzoek te beschouwen als een ontslag als bedoeld in artikel 5.2, tweede lid, Protocol, zodat dit ontslag mede aanleiding kan vormen tot opneming van betrokkene in het Waarschuwingsregister.

Het *derde vereiste* is dat tegen de betrokken fraudeur aangifte is gedaan. Het spreekt voor zich dat het hierbij moet gaan om een door de politie daadwerkelijk opgenomen aangifte. Het proces-verbaal van aangifte moet in het dossier van de fraudezaak worden opgenomen. Uitgangspunt is dat de deelnemer zelf altijd aangifte doet, ook als niet hij zelf, maar een derde de benadeelde is (er is bijv. gestolen van een collega, van een klant of van personeel van een leverancier). De deelnemer doet dus altijd aangifte, hetzij als benadeelde, hetzij als belanghebbende, omdat het strafbare feit door een medewerker van zijn onderneming en binnen zijn bedrijfsvoering heeft plaatsgevonden. Ook een aangifte van de tweede soort wordt door de politie opgenomen. Ook een derde benadeelde kan zelfstandig aangifte doen. Het verdient aanbeveling om, indien beschikbaar, ook die aangifte in het fraudedossier te bewaren. Een strikt vereiste is dit echter niet; de eigen aangifte van de deelnemer is voldoende voor opneming in het Waarschuwingsregister (mits ook aan de beide andere voorwaarden is voldaan). Bij het ontbreken van een aangifte is opneming van betrokkene slechts in het incidentenregister mogelijk, niet in het Waarschuwingsregister.

Het Bestuur van de stichting FAD is er mee bekend dat het doen van aangifte bij de politie in een aantal gevallen aanleiding geeft tot problemen: er is niemand beschikbaar om de aangifte direct op te nemen, men vindt de feiten niet belangrijk genoeg voor het doen van aangifte e.d. Het Bestuur dringt er in overleg met de minister van Veiligheid en Justitie al geruime tijd op aan dat aangifte tegen een bekende dader langs elektronische weg mogelijk moet worden gemaakt en dat deelnemers die aangifte willen doen niet met allerlei administratieve en praktische belemmeringen te maken krijgen. Ook tijdens dit overleg is het vereiste van een (geslaagde) aangifte onverminderd van kracht.

Het bestuur is voorts bekend dat binnen de Nationale Politie in projectvorm wordt gewerkt aan het wegnemen van drempels voor het doen van aangifte bij de politie. Het project heeft een looptijd van vijf jaren. Voor zover thans kan worden overzien, zijn in dat kader niet op korte termijn verbeteringen voor deelnemers bij het doen van aangifte te verwachten.

Het strikt handhaven van dit derde vereiste voorkomt voorts dat bagatelzaken, hoe verwijtbaar op zich ook, leiden tot een landelijke waarschuwing tegen betrokkene via het Waarschuwingsregister.

Zorgvuldige dossiervorming (artikel 5.2, vierde lid)

Alle bewijsstukken van een bepaalde fraudezaak (inclusief het proces-verbaal van aangifte) moeten in een overzichtelijk (fysiek of digitaal) dossier worden bewaard. Dit dient ertoe bij verificatieverzoeken na een *hit* alle relevante informatie voor de verzoekende deelnemer beschikbaar te hebben. De Auditcommissie neemt bij haar werkzaamheden steekproeven over de beschikbaarheid van dergelijke fraudedossiers en kan zich de essentiële documenten daaruit laten voorleggen.

Proportionaliteitstoets (artikel 5.2, zesde lid)

In het kader van de Wbp dient bij de verwerking van persoonsgegevens te worden uitgegaan van de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit.

Subsidiariteit ziet op de vraag of de doelstelling van een bepaalde gegevensverwerking niet op een andere, minder belastende wijze kan worden verwezenlijkt. Met de totstandkoming van het Waarschuwingsregister is deze vraag duidelijk negatief beantwoord. Het register van de stichting FAD is het enige landelijk werkende register, gericht op het weren van interne fraudeurs bij latere sollicitaties bij deelnemende detailhandelsondernemingen.

Proportionaliteit ziet op de vraag of een te nemen maatregel wel in een juiste verhouding staat tot de ernst, aard en omvang van de gepleegde feiten en de belangen van de fraudeur en de deelnemer. Met de proportionaliteitstoets wordt beoogd te voorkomen dat tegen een interne fraudeur maatregelen worden genomen die voor betrokkene als onevenredig bezwarend moeten worden aangemerkt.

De proportionaliteitstoets is op twee momenten aan de orde:

- bij de vraag of een interne fraudeur alleen in het incidentenregister dan wel, mits voldaan wordt aan de drie basisvoorwaarden, tevens in het Waarschuwingsregister moet worden opgenomen;
- bij de vraag of een interne fraudeur voor twee jaar dan wel voor vier jaar moet worden opgenomen in het Waarschuwingsregister.

Het zesde lid van artikel 5.2 geeft een aantal factoren die bij de proportionaliteitstoets in ieder geval in aanmerking moeten worden genomen. Het betreft hier geen uitputtende opsomming; ook andere relevante factoren kunnen (en moeten wellicht) in beschouwing worden genomen.

Dit is afhankelijk van de feiten en omstandigheden die zich in een bepaalde fraudezaak aandienen en daar een rol hebben gespeeld. Zo zullen ook de wijze waarop de fraude is gepleegd (*modus operandi*) en de vraag of de fraude een eenmalig vergrijp betreft dan wel zich over een langere periode heeft uitgestrekt een rol spelen. Het is onmogelijk op voorhand alle feiten en omstandigheden te benoemen die bij de proportionaliteitstoets in beschouwing moeten worden genomen. Een zorgvuldig handelende deelnemer zal na een gedegen onderzoek naar de fraude doorgaans over voldoende gegevens beschikken om alle relevante *ins en outs* van de zaak in de proportionaliteitstoets de revue te laten passeren.

Met nadruk wordt er hier op gewezen dat het standaardformulier van de stichting FAD voor de proportionaliteitstoets slechts een hulpmiddel is bij het verrichten van deze toets en wellicht niet alle factoren bevat die in een bepaalde zaak relevant zijn. Het volstaat dus niet de in dit formulier opgenomen factoren te beoordelen en af te vinken. Er kunnen immers ook andere elementen in een concrete fraudezaak een rol spelen die hier mede in beschouwing dienen te worden genomen.

Proportionaliteitstoets en zero tolerance-beleid (artikel 5.2, zevende lid)

Het zevende lid van artikel 5.2 geeft thans een expliciete bepaling over de relatie tussen de proportionaliteitstoets en bij een deelnemer van kracht zijnde *zero tolerance*-beleid. Allereerst is bepaald dat ook de deelnemer die een *zero tolerance*-beleid voert altijd een proportionaliteitstoets moet verrichten. Het voeren van een dergelijk beleid mag dus niet leiden tot een automatisme van opneming in het Waarschuwingsregister. Wel zal daarbij het belang van de deelnemer zeer zwaar wegen. De redenering daarachter is dat in een dergelijk geval de interne fraudeur willens en wetens het risico heeft genomen dat hij na de fraude met het *zero tolerance*-beleid te maken zou krijgen. Er wordt daarbij van uitgegaan dat de (Centrale) Ondernemingsraad akkoord is gegaan met het voeren van een *zero tolerance*-beleid en dat dit beleid binnen de onderneming van de deelnemer aan bestaand en nieuw personeel kenbaar is gemaakt. Daardoor wordt iedere medewerker een gewaarschuwd mens. Dat aspect kan als een belastend element worden meegewogen in het kader van de proportionaliteitstoets.

Het verdient aanbeveling na de proportionaliteitstoets zo snel mogelijk te komen tot afronding van de procedure. De brief aan betrokkene over zijn opneming in het Waarschuwingsregister (bij voorkeur zowel aangetekend als per gewone post te verzenden) dient direct uit te gaan en ook de opneming in het Waarschuwingsregister dient zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 2-3 weken een feit te zijn. Daardoor wordt voorkomen dat betrokkene kort voor hij geregistreerd wordt toch nog een nieuwe betrekking bij een andere deelnemer kan vinden.

Auditcommissie (artikel 6.1, eerste lid)

De Auditcommissie ziet toe op de juiste werking van het Waarschuwingsregister door het verrichten van audits bij alle betrokkenen. Alle deelnemers worden volgens een rooster minimaal eens per drie jaar en incidenteel (indien daartoe een bijzondere aanleiding bestaat) bezocht, waarbij wordt nagegaan of de praktijk van het werken met het Waarschuwingsregister in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen van (vooral) de Wbp en met het Protocol.

In artikel 6.1, eerste lid, is thans expliciet bepaald dat de Auditcommissie als enige bevoegd is tot het uitvoeren van audits in opdracht van het Bestuur van de stichting FAD. Deze bepaling is opgenomen om de kwaliteit van de verrichte audits te kunnen garanderen. De eigen Auditcommissie kan immers

als enige beschikken over alle relevante gegevens omtrent de werking van het systeem. Op basis daarvan heeft de Auditcommissie een vast stramien ontwikkeld voor de wijze waarop audits door haar worden verricht. Deze kennis en systematische benadering van de audits is in de markt niet beschikbaar. Het Bestuur kan daardoor alleen afgaan op gegevens die zijn verkregen uit rapportages van de eigen Auditcommissie. Deze laatste ontvangt als enige opdrachten van het Bestuur tot het verrichten van audits volgens het opgestelde rooster. Eventuele sancties aan deelnemers die zich niet houden aan de relevante wettelijke bepalingen en/of het Protocol, zullen dus altijd gebaseerd zijn op de bevindingen van de eigen interne Auditcommissie.

Dit laat onverlet dat deelnemers die zulks wenselijk achten hun externe accountant in het kader van meer omvattende *social sustainability*-onderzoeken de praktijk van het werken met het Waarschuwingregister mede kunnen laten schouwen. Voor het Bestuur van de stichting FAD hebben de bevindingen van dergelijk onderzoek geen directe relevantie.

In artikel 7.4 is thans uitdrukkelijk bepaald dat voor het afnemen van een audit kosten in rekening worden gebracht aan de deelnemer. Het gaat hier om een ongeveer kostendeckend tarief, dat niet bijdraagt aan een eventueel batig saldo van de stichting FAD in enig boekjaar.

Klachtencommissie (artikel 10.2)

Dit nieuwe artikel vormt de basis voor het functioneren van de onafhankelijke Klachtencommissie, die met ingang van 1 juli 2013 tot stand is gekomen. Zij bestaat uit een externe voorzitter tevens lid, een jurist-rapporteur tevens lid en een derde lid. Dit derde lid wordt gekozen uit een pool van veiligheids- en HRM-medewerkers van de deelnemers. Bij deze keuze wordt ervoor gewaakt dat een lid niet betrokken wordt bij de behandeling van een klacht tegen de deelnemer bij of voor wie hij werkzaam is of is geweest.

Een geregistreerde in het Waarschuwingregister dient zich eerst te wenden tot de deelnemer die zijn gegevens heeft opgenomen (de ex-werkgever) met het verzoek om een oplossing. Als de deelnemer in kwestie daarop een beslissing heeft genomen, kan betrokkene zich met een klacht wenden tot de Klachtencommissie.

De Klachtencommissie komt op basis van de behandeling van een klacht in een procedure van hoor en wederhoor tot een bindend oordeel. Het Bestuur is dus aan dat oordeel gebonden en kan daar niet van afwijken.

Aangezien een klacht van een geregistreerde doorgaans het verzoek om verwijdering van diens gegevens uit het Waarschuwingregister bevat, dient het Bestuur van de stichting FAD als verantwoordelijke in de zin van de Wbp een beslissing te nemen op dat verzoek en die beslissing schriftelijk aan de verzoeker mee te delen (artikel 46, tweede lid, Wbp). Het tweede lid van artikel 10.2 heeft daarop betrekking. Het Bestuur van de stichting FAD zal zijn beslissing nemen in overeenstemming met het bindend oordeel van de Klachtencommissie.

Voor de Klachtencommissie geldt een door het bestuur vastgesteld reglement. In aanvulling daarop kan de Klachtencommissie de inrichting van haar werkzaamheden zelf nader regelen.

Overgang van oud naar nieuw Protocol

Na 1 juli 2013 inkomende klachten zullen in behandeling worden gegeven bij de onafhankelijke Klachtencommissie. Daarmee wordt vooruitgelopen op de formele inwerkingtreding van dit Protocol

in (naar verwachting) juli 2014 in het kader van de procedure voor het verkrijgen van een nieuwe verklaring van rechtmatigheid van het CBP.

De overige inhoudelijke wijzigingen in het bestaande Protocol treden eerst in werking nadat deze de goedkeuring van het CBP hebben verkregen.

Overigens zal de wijziging van het Protocol haar schaduwen vooruitwerpen. Waar de herziening van het Protocol mede ten doel heeft bestaande werkwijzen en procedures te verduidelijken en beter te formuleren en toe te lichten ligt deze benadering ook voor de hand.

Informereren deelnemers

De stichting FAD zal enkele bijeenkomsten beleggen om de deelnemers bekend te maken met de nieuwe tekst van het Protocol, voordat, maar ook nadat deze ter goedkeuring aan het CBP is voorgelegd.